

Nr 169.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 30 mars 1915.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

1:o

dels att tre med litt. A, B och C betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område med tillägg beträffande litt. B av väg enligt domänstyrelsens förslag från förra militiebostället 1 1/2 mantal Säby nr 1 i Dalby socken av Uppsala län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med rätt för innehavare av lägenheten litt. C till utfartsväg över stamhemmanets ägor på sätt vederbörande uppskattningsmän föreslagit, mot skyldighet att ensam bestrida vägens underhåll;

dels ock att egendomen i övrigt må försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

2:o

att tio med litt. C, D, E, F, G, H, I, K, L och M betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället 1/2 mantal Stavhälla nr 3 i Västra Vingåkers

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 1 saml 152. häft. (Nr 169.) 1

socken av Södermanlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt för innehavare av lägenheten litt. L till fri utfartsväg över lägenheten litt. M;

3:o

dels att lägenheten Kungshage må med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället 8 mantal Kungsbro nr 1 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län försäljas till översten J. A. M. Blomstedt mot en köpeskilling av 2,685 kronor att betalas kontant vid tillträdet samt i övrigt under villkor:

att köparen skall ensam vidkännas alla med lägenhetens avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader, samt

att köparen skall i gränsen mellan lägenheten, å ena, och egendomens övriga mark, å andra sidan, därest så ej redan skett, uppsätta och för framtiden underhålla lämpligt stängsel;

dels ock att övriga i statsrådsprotokollet omförmälda tjugufem lägenheter må var för sig med i protokollet angivet område från samma egendom upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med förbehåll om rätt dels, där så erfordras, till utfartsvägar för eller över lägenheterna, dels ock beträffande lägenheten Kohagen nr 1 för sömmerskan Johanna Sofia Pettersson att under sin återstående livstid utan avgäld bebo en henne tillhörig stuga å lägenheten;

4:o

att lägenheterna Lilla Gullebo, Rosebo och Grindstugan må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället 1 mantal Hultarp nr 1 med Gullebo i Säby socken av Jönköpings län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar under de förbehåll i fråga om rätt till vägar, som vederbörande uppskattningsmän föreslagit;

5:o

att de till förra skogvaktarbostället $\frac{1}{2}$ mantal Björkholm nr 5 Håkangården i Alseda socken av Jönköpings län hörande lägenheterna Källsberg och Björkelund ävensom egendomens andel i soldattorpet Holma må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med rätt för Algot Svensson att erhålla hembud å andelen i soldattorpet;

6:o

att lägenheterna Skämma och Jonstorp må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället 1 mantal Drumstorp nr 1 jämte lägenheten Drumstorp nr 2 i Säby socken av Jönköpings län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, under förbehåll om rätt till fri utfartsväg för stamhemmanets innehavare över lägenheterna och för innehavare av lägenheten Jonstorp över lägenheten Skämma samt om skyldighet för köpare av sistnämnda lägenhet att gälda kostnaden för den jordförbättring, som kan uppkomma för lägenheten genom reglering av Svartån;

7:o

dels att de till förra militiebostället Tegnaholm med underlydande i Tegnaby socken av Kronobergs län hörande lägenheterna Karlshem, Hagalund, Sjöamilan litt. f, Trekanten, Mölleborg, Norrakvarn, Björkeholm, Malingstorp, Hillekullen, Verkstaden, Klockartorpet, Murmanstorpet, Södratorp och Sjöamilan litt. u, v, x må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt ej mindre för änkan Ida Johansson att under sin återstående livstid innehava ett med litt. b betecknat område å Murmanstorpets ägor mot årlig avgäld av fem kronor till innehavaren av denna lägenhet ännu även för innehavare av vissa lägenheter till utfartsvägar, på sätt vederbörande uppskattningsmän och domänstyrelsen föreslagit;

dels ock att ett i statsrådsprotokollet omförmält, till fattighusplan avsett område om 0.547 hektar må från egendomen försäljas till Tegnaby kommun mot en köpeskilling av 240 kronor att erläggas kontant vid tillträdet samt under villkor i övrigt:

att kommunen uppsätter och för all framtid underhåller lämpligt stängsel i områdets gräns mot stamhemmanets ägor, samt

att kommunen ensam vidkännes de med områdets avskljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

8:o

att sex i statsrådsprotokollet omförmälda lägenheter må var för sig med i samma protokoll angivet område från förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Skälnäs nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Lerke nr 2 Södergård och $\frac{1}{2}$ mantal Lerke nr 3 Lillegård i Tjureda socken av Kronobergs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med iakttagande av vissa i statsrådsprotokollet omförmälda, av vederbörande uppskattningsmän föreslagna villkor och förbehåll samt det villkor angående utfartsvägar, som domänstyrelsen därjämte föreslagit;

9:o

att, sedan förra militiebostället 1 mantal Röau nr 1 i Jämshögs socken av Blekinge län blivit delat i tolv lotter i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag,

dels lotterna litt. A + C och litt. D + G må var för sig försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

dels ock övriga lotter må var för sig från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar;

10:o

att tre med nr 3, 4 och 5 betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från det till kronopark avsatta förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Farstorp nr 1 i Riseberga socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt till vägar på sätt domänstyrelsen föreslagit;

11:o

dels att i statsrådsprotokollet omförmälda, med nr 1—11 samt 14 betecknade lägenheter, må var för sig med där angivet område, nr 14 likväl med tillägg av den med nr 16 betecknade väg, från den till kronopark avsatta delen av förra militiebostället 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med rätt för de i statsrådsprotokollet vid envar av lägenheterna nr 2—7 angivna personer att erhålla hembud å var sin lägenhet;

dels ock att den till samma egendom hörande lägenheten nr 17 må med i protokollet angivet område försäljas till Bäckaskogs mejeriförening för en köpeskillning av 1,270 kronor att erläggas kontant vid tillträdet och under villkor, att köparen uppsätter och underhåller stängsel i gränsen mot kronoegendomens mark samt ensam vidkännes de med lägenhetens avskiljande och lagfart å fänget förenade kostnader;

12:o

att de i den i statsrådsprotokollet intagna tablån upptagna lägenheter må var för sig med där angivet område, dock med iakttagande dels att den med ägofiguren nr 108 betecknade väg tillägges lägenheterna litt. P och Q med halva bredden till vardera lägenheten samt dels att lägenheten litt. X uppdelas i två lägenheter, bestående den ena av mejeritomten eller ägofiguren nr 120 och den andra av återstoden av lägenheten, från förra militiebostället $13/16$ mantal Brösarp nr 1, 3, 4 och 16 i Brösarps socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med skyldighet för innehavarna av lägenheterna litt. P och Q att upplåta den lägenheten tillagda del av ovannämnda väg till utfartsväg för den andra lägenhetens innehavare samt med rätt för C. J. Liliedahl att erhålla hembud å mejeritomten;

13:o

att en i statsrådsprotokollet omförmäld lägenhet må med där angivet område från förra militiebostället 1 mantal Hemmestorp nr 3 och 8 i Everlövs socken av Malmöhus län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar;

14:o

dels att två med litt. A och litt. B betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra häradshövdingbostället 1 mantal Nolebo nr 1 i Ova socken av Skaraborgs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt till väg över lägenheten litt. B för innehavare av huvudgårdens skogsskifte samt av lägenheten litt. C;

dels ock att ett till samma egendom hörande med litt. C betecknat område må försäljas till Ova kommun mot en köpeskilling av 200 kronor att erläggas kontant vid tillträdet samt i övrigt under villkor:

att kommunen skall i gränsen mellan området och egendomens övriga mark uppsätta och för framtiden underhålla lämpligt stängsel, samt att kommunen ensam skall vidkännas alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

15:o

att lägenheterna Dalen och Bränningen må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället $\frac{1}{4}$ mantal Suntak nr 3 Porsagård, $\frac{1}{4}$ mantal Suntak nr 6 Klockargård och $\frac{1}{2}$ mantal Suntak nr 9 Klostergård i Suntaks socken av Skaraborgs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar;

16:o

dels att lägenheten Arnästorpet med Grundmyren må med i statsrådsprotokollet angivet område från förra häradshövdingbostället 1 mantal Arnäs nr 1 i Borgviks socken av Värmlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med rätt till utfartsväg över stamhemmanets ägor;

dels ock att ej mindre återstoden av nämnda kronoegendom 1 mantal Arnäs nr 1 med förbehåll om nyssnämnda vägrätt än även det därtill hörande $\frac{1}{36}$ mantal Gullsjö nr 2 i Grums socken av Värmlands län må var för sig försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

17:o

dels att lägenheterna litt. a, b, d och e må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område med tillägg beträffande lägenheten litt. e av vägmark, på sätt domänstyrelsen föreslagit, från förra militiebostället 2 mantal Dyringe nr 2 och 3 i Mosjö socken av Örebro län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt för innehavare av huvudgården och av lägenheten litt. d att använda den i statsrådsprotokollet omförmälda väg över litt. e ävensom med rätt för smeden Carl Andersson att erhålla hembud å lägenheten litt. a;

dels ock att det till samma egendom hörande området litt. c må försälas till Täby församling mot en köpeskilling av 200 kronor att erläggas kontant vid tillträdet samt under villkor i övrigt:

att församlingen skall uppsätta och för all framtid underhålla lämpligt stängsel kring området, samt

att församlingen skall ensam vidkännas de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader; samt

18:o

att lägenheten Miltorpet må med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället 1 mantal Öst Jädra nr 2 i Dingtuna socken av Västmanlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

De till dessa ärenden hörande handlingar och kartor skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 mars 1915.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
 Statsråden: VON SYDOW,
 friherre BECK-FRIIS,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anhöll att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga ärenden angående försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från dylika egendomar, vilka ärenden syntes böra föranleda framställning till riksdagen, samt anförde härom följande.

1:o.

[1.] Förra militiebostället 1 1/2 mantal Säby nr 1 i Dalby socken av Uppsala län är utarrenderat till den 14 mars 1916 för 685 kronor om året. Dess areal är 59.945 hektar, därav 38.911 hektar tomt och åker, 5.313 hektar äng, 13.532 hektar avrösningsjord och 2.189 hektar impe-

diment. Det är beläget vid Mälaren 2 mil från Uppsala och 1 mil från Navestabro järnvägsstation.

Uppskattningsmännen föreslogo vid uppskattningsförrättning den 17 september 1913, att allenast en med innehavaren tillhöriga hus bebyggd lägenhet, saluvärderad till 200 kronor, måtte säljas samt egendomen i övrigt bibehållas i kronans ägo och fortfarande utarrenderas, varvid arrendevärdet upptogs till 800 kronor. Detta förslag tillstyrktes av Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen.

Efter tagen kännedom av handlingarna i ärendet ansåg jag emellertid förslag böra uppgöras jämväl till försäljning av hela egendomen, styckad, därest så lämpligen kunde ske, i särskilda lotter.

Efter erhållen anmodan i dylikt syfte har domänstyrelsen låtit uppskattningsmännen uppgöra nytt förslag till egendomens disposition. Härvid har dels innehavaren av ovannämnda lägenhet gjort framställning om erhållande av tillökad område, dels ock två spekulanter å andra lägenhetsområden anmält sig.

Under hänvisning till en av distriktslantmätaren M. Mörtsell år 1912 upprättad karta över egendomen hava uppskattningsmännen nu föreslagit, att följande å kartan upptagna lägenheter måtte upplätas såsom egnahem, nämligen: litt. A. med en areal av 0.491 hektar och ett saluvärde av 400 kronor, litt. B. med en areal av 1.430 hektar och ett saluvärde av 600 kronor samt litt. C med en areal av 0.374 hektar och ett saluvärde av 300 kronor. Såsom särskilda villkor för försäljningen hava uppskattningsmännen föreslagit, att lägenheten litt. B måtte tillförsäkras rätt att begagna en å kartan utmärkt utfartsväg om 0.054 hektar, bestående av delar av ägofigurerna nr 52 och 54, samt att lägenheten litt. C skulle hava utfartsväg över ägofigurerna nr 78, 80, 81, 85 och 86, på sätt å kartan utmärkts, med skyldighet för lägenhetens innehavare att ensam bestrida vägens underhåll.

Lägenheten litt. A är bebyggd med innehavaren tillhörigt bostadshus, de övriga äro obebyggda.

Vad angår styckning i övrigt av egendomen hava uppskattningsmännen som sin mening uttalat att, ehuru väl ännu flera smärre lägenheter kunde upplätas, sådant likväl ej nu borde ske, då dels inga flera spekulanter anmält sig och det skulle bliva förenat med stor olägenhet att förvalta eventuellt osålda lägenheter samt dels egendomens försäljning ansåges skola ske på mindre fördelaktiga villkor, därest större områden bleve i förväg utstyckade till tomter och mindre lägenheter. Egendomen i övrigt borde försäljas i en lott, när dess åbyggnader — med undantag för spannmålsbod och vagnslider — vore tillräckliga och befunne

sig i dels nybyggt, dels försvarligt skick samt ej lämpligen kunde uppdelas på skilda jordbrukslotter, vadan delar av egendomen, om den styckades, skulle komma att säljas utan byggnader och därför betinga för låga pris.

Saluvärdet å egendomen med undantag av lägenheterna litt. A, B och C har av uppskattningsmännen beräknats till 21,000 kronor, därav 614 kronor 86 öre för växande skog.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något att erinra mot detta förslag.

Domänstyrelsen har mot förslaget allenast anfört, att vid försäljningen av lägenheten litt. B ovannämnda utfartsväg om 0.054 hektar borde ingå i försäljningen.

Egendomens arrendator G. G. Hellman, vilken sedan den 14 mars 1900 innehaft arrendet av egendomen och därunder verkställt nybyggnad av boningshuset samt enligt uppskattningsmännens uppgift skött egendomen väl, har anhållit att fortfarande få arrendera densamma samt upplyst, att han icke såge sig i stånd att i konkurrens med andra spekulanter inköpa egendomen. Domänintendenten har tillstyrkt, att Hellman måtte för 800 kronor få arrendera den del av egendomen, som återstode efter upplåtande av de tre lägenheterna, vilket ock av Kungl. Maj:ts befallningshavande tillstyrkts.

Departements-
chefen.

För egen del instämmer jag med domänstyrelsen i fråga om upplåtande av omförmälda tre lägenheter.

Vad beträffar frågan om egendomens disposition i övrigt är att märka, att om än nytt boningshus å densamma nu uppförts samt kallare, svin- och fårhus i uppskattningsinstrumentet angivits vara i gott stånd, övriga hus vid egendomen synas vara av sämre beskaffenhet. En byggnad, inrymmande visthus och spannmålsbod, uppgives vara i dåligt stånd och så utrutten, att den ej längre kan användas. Därjämte är den otillräcklig för gårdens behov. Två logar, kallade norra och södra logen, äro i knappt hjälpligt skick. Redskapslider, stall och fähus samt ytterligare en loge angivas vara allenast i försvarligt skick. Redskapslidret är otillräckligt. Nybyggnad har föreslagits av en byggnad, inrymmande visthusbod, vagnshus, spannmålsbod, slöjdbod och vedbod, för en beräknad kostnad av 2,071 kronor 95 öre. Uppskattningsmännen hava anfört, att egendomens logar visserligen delvis vore i skröpligt skick, gamla och otidsenliga, men då behovet av nyssnämnda nybyggnad vore synnerligen trängande, ansåge de, att med ytterligare nybyggnad borde tillsvidare anstå. Av dessa uppgifter och uttalanden synes framgå, att det

torde vara oundvikligt att under den närmaste tiden nedlägga avsevärda belopp i nybyggnader på egendomen, därest denna behålles i kronans hand. Något bidrag till byggnadernas uppförande synes icke kunna erhållas från egendomens obetydliga skogbeväxta mark, enär denna ansetts avkasta allenast 3 kubikmeter årligen, under det att egendomens årliga husbehov uppskattats till 30 kubikmeter. Av dessa skäl och då egendomen icke angränsar någon med skogsmark försedd kronoegendom samt eljest någon särskild anledning att behålla egendomen i kronans ägo icke torde föreligga, anser jag det vara för kronan förmånligast att avyttra densamma.

Visserligen kommer härigenom icke den nuvarande, väl vitsordade arrendatorn att tillgodonjuta optionsrätt, men med hänsyn till innebörden av denna rätt synes en sådan omständighet icke böra få utgöra hinder för kronan att på lämpligaste sätt disponera egendomen. Ej heller torde hänsyn behöva tagas därtill, att arrendatorn nyligen uppfört nytt boningshus å egendomen, ty enligt avtal mellan Kungl. Maj:ts befallningshavande och honom den 8 juli 1913 skulle han därför åtnjuta gottgörelse dels genom avkortning å arrenden och dels kontant av tillträdaren vid arrendetidens utgång med 620 kronor, vilket sistnämnda belopp ju bör tillkomma honom, även om fastigheten säljes.

Något annat sätt än auktion torde icke kunna ifrågakomma vid denna fastighet, som ju värderats till 21,000 kronor. Gent emot vad uppskattningsmännen anfört torde det icke heller böra ifrågasättas annat än att sälja egendomen ostyckad.

Jag får alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att ovanberörda med litt. A, B och C be-tecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område med tillägg beträffande litt. B av väg enligt domänstyrelsens förslag från förra militiebostället 1 1/2 mantal Säby nr 1 i Dalby socken av Uppsala län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med rätt för innehavare av lägenheten litt. C till utfartsväg över stamhemmanets ägor på sätt uppskattningsmännen föreslagit, mot skyl-dighet att ensam bestrida vägens underhåll;

dels ock att egendomen i övrigt må försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

2:o.

[2.]
Stavhälla nr 3
i Söderman-
lands län.

Förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Stavhälla nr 3 i Västra Vingåkers socken av Södermanlands län är utarrenderat till den 14 mars 1917 för 630 kronor om året. Dess areal är 71.267 hektar, därav 22.780 hektar tomt och åker, 1.045 hektar äng, 5.208 hektar odlingsmark, 41.291 hektar hag- och skogsmark samt 0.943 hektar impediment, vartill kommer utmark med en areal av omkring 57 hektar. Egendomen är belägen 2 kilometer från Leppe hamu vid Hjälmaren och 12 kilometer från Vingåkers järnvägsstation.

Å egendomen finnas sju med innehavarna tillhöriga hus försedda lägenheter, kallade Annelund, Gustavsvik, Hjälmarsdal, Hjälmarsholm, Hjälmarsvik, Damkärr och Hjälmarslund, samtliga belägna helt nära förberörda hamn.

Uppskattningsmännen hava, under hänvisning till en av förste lantmätaren Gustaf Indebetou år 1914 upprättad karta över egendomens inägor, dels på grund av gjorda framställningar om inköp ansett nämnda sju lägenheter böra upplåtas till respektive innehavare, dels ock till upplåtande såsom egnahemslägenheter föreslagit ytterligare tre med litt. D, L och M betecknade obebyggda områden. Dessa tio lägenheters arealer och saluvärden äro följande:

Lägenhetens namn	Ägofigurer å kartan	Areal hektar	Saluvärde kronor
Litt. C Annelund.....	110—117	3.252	1,600
Litt. E Gustavsvik	123—130	0.826	600
Litt. F Hjälmarsdal ..	131—133	0.110	200
Litt. G Hjälmarsholm ...	134—137	0.112	200
Litt. H Hjälmarsvik ...	138—144	0.963	700
Litt. I Damkärr	144 a	0.109	200
Litt. K Hjälmarslund ...	145—147	0.143	300
Litt. D	118—122	0.634	150
Litt. L	148—151, 151 a, 152—162	9.201	3,100
Litt. M	163—165	6.144	1,600

Innehavaren av lägenheten litt. L borde förbehållas rätt till fri utfartsväg över lägenheten litt. M.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har beträffande de föreslagna

upplåtelseerna av lägenheter anfört, att lägenheten litt. D, som på grund av sin obetydliga areal icke skulle kunna säljas såsom självständig lägenhet annat än möjligen till byggnadsplats och som, därest antagligt köpeanbud å densamma icke erhöles, skulle med sitt från egendomen i övrigt avskilda läge bliva för kronan tämligen värdelös, syntes lämpligare bära sammanslås med någondera av de angränsande lägenheterna, helst med litt. C, Annelund, samt att de till jordbrukslägenheter avsedda lägenheterna litt. L och M ingalunda syntes med fördel kunna upplåtas till egna hem. Det torde nämligen vara föga sannolikt, att en mindre bemedlad person skulle kunna bebygga och uppodla någondera av dessa lägenheter och sedan försörja sig som brukare av densamma, helst som avsättningsmöjligheterna ingalunda kunde anses särskilt goda, och skulle dock köpare erhållas, vore fara värt att deras första åtgärd bleve att realisera lägenheternas tämligen avsevärda skogstillgångar, uppskattade för litt. L till 1,955 kronor och för litt. M till 1,107 kronor. Mot förslaget att till försäljning hembjuda de sju bebyggda lägenheterna har Kungl. Maj:ts befallningshavande icke haft något att erinra.

Även vederbörande överjägmästare har avstyrkt försäljning av lägenheterna litt. L och M.

Domänstyrelsen har däremot biträtt uppskattningsmännens förslag till alla delar. Såväl lotten litt. D som lotterna litt. L och M hava synts styrelsen vara var för sig så beskaffade, att försök borde göras att av dem bilda egnahem.

För egen del ansluter jag mig till uppskattningsmännens av domänstyrelsen biträdda förslag. Ifall icke lägenheten litt. D kan försäljas såsom särskild lägenhet, kan den möjligen inköpas av innehavare till någon av de angränsande lägenheterna litt. C eller litt. E, varvid befrielse från byggnadsskyldighet bör medgivas. Ifall icke antagligt anbud erhålles å lägenheterna litt. L och M, kunna dessa lägenheter behållas i kronans ägo.

Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovannämnda tio med litt. C, D, E, F, G, H, I, K, L och M betecknade lägenheter må var för sig med här ovan angivet område från förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Stavhälla nr 3 i Västra Vingåkers socken av Södermanlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt för innehavare av lägenheten litt. L till fri utfartsväg över lägenheten litt. M.

3:o.

[3.]
Kungsbro
nr 1 i Östergötlands län.

Förra militiebostället 8 mantal Kungsbro nr 1 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län är utarrenderat till den 14 mars 1917 för 6,200 kronor om året. Dess areal är 441.226 hektar, därav 205.806 hektar åker, 94.365 hektar äng, 138.947 hektar avrösningsjord och 2.108 hektar impediment. Det är beläget 15 kilometer från Linköping och 6 kilometer från Vreta Klosters järnvägsstation.

Uppskattningsmännen hava under hänvisning till en av förste lantmätaren A. Th. Calén år 1892 upprättad och av extra lantmätaren J. Stånggren år 1914 kompletterad karta dels tillstyrkt en av översten J. A. M. Blomstedt gjord framställning att få köpa en åt honom för närvarande på arrende upplåten och med honom tillhöriga hus bebyggd lägenhet, benämnd Kungshage, omfattande å kartan ägofiguren nr 572 med en areal av 0.862 hektar och åsatt ett saluvärde av 2,685 kronor, dock endast under förutsättning att detta pris erhöles, dels ock föreslagit, att följande å kartan med tillhörande beskrivning angivna lägenheter måtte från egendomen upplåtas såsom egnahemslägenheter:

Lägenhetens namn	Areal hektar	Salu- värde kronor	Lägenhetens namn	Areal hektar	Salu- värde kronor
<i>I. Bebyggda områden.</i>			Backen	0.591	240
Norra och Södra Berget...	15.840	2,970	Kohagen nr 5	0.904	330
Olstorp	2.436	365	Alholmen	1.175	450
Fiskarhemmet och Muggebo	13.117	4,665	Kohagen nr 4	10.095	4,205
Kungshäll	0.388	785	Kohagen nr 3	6.147	4,020
Kungsbrölund	0.345	690	Kohagen nr 1	3.922	2,430
Lilla Pålstorp	0.206	205	Kohagen nr 2	4.846	2,655
Fridsberg	0.210	210	<i>II. Obebyggda områden.</i>		
Grosshagen	3.184	795	Tomt nr 1	0.148	450
Skogstorp med Norge	5.996	1,490	Tomt nr 2	0.332	330
Danmark	1.116	280	Tomt nr 3	0.388	390
Karlsberg	0.218	55	Tomt nr 4	0.355	355
Källhemmet	4.142	1,180	Tomt nr 5	0.470	675
Jonstorp	0.586	235			

Till vägar för de lägenheter, som sakna utfartsväg, hava uttagits de å kartan med litt. a, b, c och d betecknade områden.

Å lägenheterna Södra Berget, Fiskarhemmet, Muggebo samt Kohagen nr 1, 2, 3 och 4 ägas husen av staten, dock att vissa uthus å Muggebo tillhöra denna lägenhets innehavare. Husen å övriga bebyggda lägenheter tillhöra vederbörande lägenhets innehavare.

Enligt jägmästarens värderingsinstrument över ståndslogen å lägenheterna ingå ej i densamma 102 ekar och 22 timmertallar, vilka särskilt utmärkts för att försäljas för sig före lägenheternas försäljning.

Uppskattningsmännen hava därjämte hemställt, att utfartsvägar måtte, där så erfordrades, förbehållas över lägenheterna.

Vid försäljning av lägenheten Kohagen nr 1 borde förbehåll göras därom, att sömmerskan Johanna Sofia Pettersson tillätes under sin återstående livstid avgiftsfritt kvarbo i den henne tillhöriga stugan å lägenheten.

Kungl. Maj:ts befallningshavande och vederbörande överjägmästare hava ej haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har ej haft annat att erinra i anledning av det väckta förslaget till försäljning av lägenheter än att, vad beträffade det av uppskattningsmännen efter 3,000 kronor per hektar satta saluvärdet å lägenheten Kungshage, detta syntes styrelsen, även om här icke avsåges bildande av eget hem i nu gängse bemärkelse, vara väl högt och vid jämförelse med de köpeskillingar, som beräknats för de angränsande, men till omfång avsevärt mindre tomterna, böra kunna ned sättas med 20 procent till 2,150 kronor. Domänstyrelsen har tillika meddelat att ovanberörda 102 ekar och 22 timmertallar numera blivit med styrelsens medgivande försålda.

Mot förslaget till upplåtande av lägenheter från egendomen har jag icke något att erinra. *Departementss-
chefen.* Beträffande saluvärdet å lägenheten Kungshage ansluter jag mig till uppskattningsmännens förslag.

Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att lägenheten Kungshage må med härovan angivet område från förra militiebostället 8 mantal Kungsbro nr 1 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län försäljas till översten J. A. M. Blomstedt mot en köpeskilling av 2,685 kronor att betalas kontant vid tillträdet samt i övrigt under villkor:

att köparen skall ensam vidkännas alla med lägenhetens avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader, samt

att köparen skall i gränsen mellan lägenheten, å ena, och egendomens övriga mark, å andra sidan, därest så ej redan skett, uppsätta och för framtiden underhålla lämpligt stängsel;

dels ock att övriga ovannämnda tjugufem lägenheter må var för sig med ovan angivet område från samma egendom upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med förbehåll om rätt *dels*, där så erfordras, till utfartsvägar för eller över lägenheterna, *dels ock* beträffande lägenheten Kohagen nr 1 för sömmerskan Johanna Sofia Pettersson att under sin återstående livstid utan avgäld bebo en henne tillhörig stuga å lägenheten.

4:o.

[4.]
Hultarp nr 1
med Gullebo i
Jönköpings
län.

Förra militiebostället 1 mantal Hultarp nr 1 med Gullebo i Säby socken av Jönköpings län är utarrenderat till den 14 mars 1917 mot ett årligt arrende av 680 kronor. Dess areal är 109.7745 hektar, därav 18.6920 hektar tomt och åker, 22.0380 hektar äng, 68.4030 hektar betes- och skogsmark samt 0.6415 hektar impediment. Det är beläget 8 kilometer från Tranås köping.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att från egendomen måtte såsom egnahemslägenheter upplåtas tre lägenheter nämligen: Lilla Gullebo med en areal av 11.4970 hektar och ett saluvärde av 1,870 kronor, Rosebo med en areal av 13.0940 hektar och ett saluvärde av 4,185 kronor samt Grindstugan med en areal av 0.4905 hektar och ett saluvärde av 300 kronor. Å lägenheterna finnas hus, tillhöriga innehavarna. Lägenheternas områden finnes utmärkta med röda gränslinjer å en år 1841 upprättad och av extra lantmätaren K. E. F. Lilliecrona år 1914 kompletterad karta. Därjämte har föreslagits, att vid försäljningen förbehåll måtte göras om rätt *dels* för innehavare av lägenheten Rosebo till fri utfartsväg över Lilla Gullebo, *dels* för bägge lägenheternas innehavare till fri utfartsväg över stamhemmanets ägor, *dels* för stamhemmanets innehavare till fri utfartsväg över sistnämnda bägge lägen-

heters ägor, dels ock för innehavare av angränsande hemmanet Falla att begagna en av dess ägare anlagd väg över den lägenheten Lilla Gullebo tillagda hagmarken.

Kungl. Maj:ts befallningshavande och överjägmästaren hava icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag, vilket tillstyrkts jämväl av domänstyrelsen.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Lilla Gullebo, Rosebo och Grindstugan må var för sig med härovan angivet område från förra militiebostället 1 mantal Hultarp nr 1 med Gullebo i Säby socken av Jönköpings län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendommar under de förbehåll i fråga om rätt till vägar, som uppskattningsmännen föreslagit.

5:o.

Förra skogvaktarbostället $\frac{1}{2}$ mantal Björkholm nr 5 Håkangården i Alseda socken av Jönköpings län är utarrenderat till den 14 mars 1917 mot ett årligt arrende av 700 kronor.

Egendomen, som är belägen 4 kilometer från Ädelfors järnvägsstation, innehåller en areal av 169 hektar, därav 18.604 hektar tomt, åker och dylikt, 16.203 hektar äng, 133.400 hektar avrösningsjord och 0.793 hektar impediment.

Egendomen äger därjämte del i soldattorpet Holma under 1 mantal Övre Björkholm Finnagård ävensom andel i husen därå. Ägora till detta soldattorp hava enligt uppgift av lantmäteristyrelsen undergått skifte, varvid kronans andel utbrutits under litt G.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande med innehavarna tillhöriga hus bebyggda lägenheter, vilka finnas angivna å en av förste lantmätaren Yngve Ostwald år 1893 upprättad och av distriktslantmätaren Edw. Ekberg år 1914 kompletterad karta över egendomens inägor, måtte upplåtas från egendomen, nämligen: Källsberg, omfattande ägofigurerna 72—92, av 122 samt 123, med en areal av 19.966 hektar och saluvärderad till 4,374 kronor, samt Björkelund, omfattande ägofigurerna nr 54, 55 och av 118, med en areal av 0.683 hektar och ett saluvärde av 225 kronor. Vidare hava de föreslagit, att egendomens andel i

[5.]

Björkholm
nr 5 i Jön-
köpings län.

soldattorpet Holma, utgörande 1.6938 hektar och utmärkt genom tillägg å förberörda karta, ävensom en tredjedel i torpets byggnader måtte hembjudas Algot Svensson, som tidigare inköpt den övriga delen av torpet. Kronans andel i torpet har värderats till 650 kronor, därav för byggnaderna 300 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Under åberopande av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de till förra skogvaktarbostället $\frac{1}{2}$ mantal Björkholm nr 5 Håkangården i Alseda socken av Jönköpings län hörande lägenheterna Källsberg och Björkelund ävensom egendomens andel i soldattorpet Holma må var för sig med här ovan angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med rätt för Algot Svensson att erhålla hembud å andelen i soldattorpet.

6:o.

[6.]
Drumstorp
nr 1 jämte
Drumstorp
nr 2 i Jön-
köpings län.

Förra militiebostället 1 mantal Drumstorp nr 1 jämte lägenheten Drumstorp nr 2 i Säby socken av Jönköpings län är utarrenderat för ett årligt arrende av 800 kronor. Dess areal är 130.446 hektar, därav 19.584 hektar tomt och åker, 25.567 hektar äng, 84.488 hektar odlingsmark och 0.807 hektar impediment. Det är beläget 4 kilometer från Tranås köping.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att från egendomen måtte såsom egnahemslägenheter upplåtas torpet Skämman med en areal av 7.651 hektar och ett saluvärde av 3,000 kronor samt lägenheten Jonstorp eller Ljungstorp med en areal av 9.026 hektar och ett saluvärde av 2,250 kronor. Å Skämman finnas hus, tillhöriga kronan, varemot husen å Jonstorp tillhöra denna lägenhets innehavare. Lägenheternas områden finnas utmärkta med röda gränslinjer å en av extra lantmätaren K. E. F. Lilliecrona år 1914 kompletterad karta över egendomen. Därjämte har föreslagits, att förbehåll måtte göras om rätt till fri utfartsväg för stamhemmanet över lägenheterna och för lägenheten Jonstorp över lägenheten Skämman samt om skyldighet för köpare av sistnämnda

lägenhet att gälda kostnaden för den jordförbättring, som kan uppkomma för lägenheten genom reglering av Svartån.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och domänstyrelsen hava tillstyrkt uppskattningsmännens förslag.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Skämman och Jonstorp må var för sig med här ovan angivet område från förra militiebostället 1 mantal Drumstorp nr 1 jämte lägenheten Drumstorp nr 2 i Säby socken av Jönköpings län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, under förbehåll om rätt till fri utfartsväg för stamhemmanets innehavare över lägenheterna och för innehavare av lägenheten Jonstorp över lägenheten Skämman samt om skyldighet för köpare av sistnämnda lägenhet att gälda kostnaden för den jordförbättring, som kan uppkomma för lägenheten genom reglering av Svartån.

7:o.

Förra militiebostället Tegnaholm, bestående av $\frac{1}{2}$ mantal Tegnaby nr 12 Lilla Bramstorp, $\frac{1}{2}$ mantal Tegnaby nr 13 Pipargård och $\frac{1}{2}$ mantal Tegnaby nr 14 Södergård med underlydande lägenheterna Tegnaby nr 10, en utjord, samt Tegnaby nr 11 Söderkvarn eller Hammaren, ett kvarntorp, i Tegnaby socken av Kronobergs län har varit utarrenderat till den 14 mars 1915 mot ett årligt arrende av 2,200 kronor. Domänstyrelsen har föranstaltat om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1916.

Egendomen, som är belägen 12 kilometer från Växjö och 2 kilometer från Tegnaby järnvägsstation, innehåller en areal inägor av 211.451 hektar, därav 79.498 hektar tomt och åker, 116.716 hektar äng, 15.132 hektar avrösningsjord och 0.105 hektar impediment. Egendomens utmark omfattar 223.490 hektar.

I en till Kungl. Maj:t ställd ansökning har Tegnaby kommun anhållit att för utvidgning av kommunens fattighusplan få med äganderätt förvärva ett jordområde om 0.547 hektar av Tegnaby nr 11 Söderkvarn eller Hammaren, vilket område är utmärkt å en ansökningen bilagd, av

[7.]
Tegnaholm i
Kronobergs
län.

distriktslantmätaren H. B:son Gierup år 1913 upprättad karta. Uppskattningsmännen hava tillstyrkt detta och åsatt området ett saluvärde av 240 kronor.

Till försäljning hava i övrigt föreslagits följande å en av extra lantmätaren Carl Mohlin år 1912 kopierad och delvis kompletterad karta över alla ägora till egendomen med röda gränslinjer utmärkta lägenheter, nämligen:

L ä g e n h e t e n s		Ägofigurer å kartan	Areal hektar	Saluvärde kronor
litt. å kartan	n a m n			
a	Karlshem	68—82	3.795	960:—
c. d	Hagalund	83—104	6.679	1,100:—
f	Sjöamilan	129—132	0.200	200:—
g	Trekanten	203—205	0.250	450:—
h	Mölleborg	206—214	1.090	800:—
i	Norrakvarn	215—220	0.260	300:—
k	Björkeholm	av 223, 225, 226	0.116	225:—
l, o	Malingsorp	229, 285, 286	0.121	250:—
n	Hillekullen	261—282	15.588	2,300:—
I d, y	Verkstaden	av 223, av 230, 284, 287— 289, 295—297, 297 a, 298—304, 304 a	14.575	3,455:—
q	Klockartorpet	av 16, 16 b, av 17, av 18, 19, av 20, 22 b, av 51, av 57, av 58, 59, 60, av 61, av 62, 63—67, 67 a	12.723	3,460:—
r	Murmanstorpet	av 16, 16 a, av 17, av 18, av 20, 21, 22, 22 a, 37—50, av 51, 52—56, av 57, 57 a, av 58, av 61, av 62	14.358	3,665:—
s, t	Södratorp	33—36, 36 a, 36 b, 109, av 110, 110 a, 111— 116, 116 a, 117—123, 123 a	18.209	4,600:—
u, v, x	Sjöamilan	133—150, 150 a, 151— 161, 256—259, 259 a, av 317, 317 a—h	38.814	7,445:—

Karlshem, Hagalund, Hillekullen, Verkstaden, Klockartorpet, Murmanstorpet, Södratorp och Sjömilan litt. u, v, x äro jordbrukslägenheter, övriga till försäljning föreslagna lägenheter bostadslägenheter. Hillekullen, Verkstaden, Klockartorpet, Murmanstorpet, Södratorp och Sjömilan litt. u, v, x äro bebyggda med kronan tillhöriga byggnader, övriga lägenheter utom Norrakvarn, som är obebyggd, med innehavarna tillhöriga hus.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att rätt måtte förbehållas köparen av Murmanstorpet till utfartsväg till torpets del av Komyrskiftet över Klockartorpets del av sagda skifte samt köparna av sistnämnda bägge torp till utfartsväg över huvudgårdens mark till skogsvägen Bornasjön—bygdevägen förbi Tegnaholm.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något att erinra mot förslagen till försäljning. Domänstyrelsen har icke haft annat att erinra mot de upprättade förslagen än att änkan Ida Johansson, som å det till försäljning föreslagna Murmanstorpet innehar en lägenhet, å kartan betecknad med litt. b och försedd med henne tillhöriga byggnader, borde förbehållas rätt att under sin återstående livstid få innehava lägenheten mot en årlig avgäld av fem kronor till innehavaren av Murmanstorpet samt beträffande lägenheterna Hagalund och Hillekullen att förbehåll borde göras för köpare av desamma om fria utfartsvägar över huvudgårdens mark samt för köparen av Hagalund jämväl över lägenheten Karlshems mark.

Under åberopande av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att de till förra militiebostället Tegnaholm med underlydande i Tegnaby socken av Kronobergs län hörande lägenheterna Karlshem, Hagalund, Sjömilan litt. f, Trekanten, Mölleborg, Norrakvarn, Björkeholm, Malingstorp, Hillekullen, Verkstaden, Klockartorpet, Murmanstorpet, Södratorp och Sjömilan litt. u, v, x må var för sig med ovan angivet område från egendomen upplätas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egna-hemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt ej mindre för änkan Ida Johansson att under sin återstående livstid innehava ett med litt. b betecknat område å Murmanstorpets ägor mot årlig avgäld av fem kronor till innehavaren av denna lägen-

het än även för innehavare av vissa lägenheter till utfartsvägar på sätt uppskattningsmännen och domänstyrelsen föreslagit;

dels ock att ovan omförmälda till fattighusplan avsedda område om 0.547 hektar må från egendomen försäljas till Tegnaby kommun mot en köpeskilling av 240 kronor att erläggas kontant vid tillträdet samt under villkor i övrigt:

att kommunen uppsätter och för all framtid underhåller lämpligt stängsel i områdets gräns mot stamhemmanets ägor, samt

att kommunen ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

8:o.

[8.]
Skälsnäs nr 1
med Lerke nr 2
och Lerke nr 3
i Kronobergs
län.

Förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Skälsnäs nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Lerke nr 2 Södergård och $\frac{1}{2}$ mantal Lerke nr 3 Lillegård i Tjureda socken av Kronobergs län är utarrenderat till den 14 mars 1917 för 1,300 kronor om året. Dess areal är 433.673 hektar, därav 56.013 hektar tomt, åker och dylikt, 99.327 hektar äng och odlingsmark, 276.683 hektar avrösningsjord samt 1.650 hektar impediment. Det är beläget vid Helgasjön 25 kilometer från Växjö.

Uppskattningsmännen hava, under hänvisning till en av extra lantmätaren Carl Mohlin år 1913 över egendomen upprättad karta, föreslagit, att följande å kartan med röda gränslinjer utmärkta lägenheter måtte säljas:

Lägenhetens namn	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar	Saluvärde kronor	Därav för växande skog
Dalen	191—214	20.955	5,925	1,433
Nybygget	215—233, 468—490	24.097	5,365	3,210
Södratorp	234—279	19.314	4,540	1,721
Skjutvalen	280—331	25.652	6,630	3,739
Nedre Jule	396—436	12.560	3,270	1,629
Obebyggd lägenhet	450—467	20.898	4,795	2,288

Förstnämnda fem lägenheter äro försedda med kronan tillhöriga byggnader.

Såsom särskilda villkor för försäljningen hava uppskattningsmännen föreslagit, att Karl Jonasson och änkan Elin Sofia Rörström måtte förbehållas rätt att under sin återstående livstid utan avgäld bebo, Jonasson en tillbyggnad till stugan å Nybygget och änkan Rörström en tillbyggnad till stugan på Södratorp ävensom att förbehåll måtte göras om rätt för köparen av den obebyggda lägenheten att för flyttning till lägenheten disponera över en för huvudgården överflödigg oxladugård.

Vederbörande skogstjänstemän, Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava tillstyrkt förslaget, domänstyrelsen dock med det tillägg, att rätt till fria utfartsvägar över stamhemmanen borde förbehållas lägenheternas innehavare.

Under återropande av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovannämnda sex lägenheter må var för sig med ovan angivet område från förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Skälsnäs nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Lerke nr 2 Södergård och $\frac{1}{2}$ mantal Lerke nr 3 Lillegård i Tjureda socken av Kronobergs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar samt med iakttagande av ovan omförmälda, av uppskattningsmännen föreslagna villkor och förbehåll samt det villkor angående utfartsvägar, som domänstyrelsen därjämte föreslagit.

9:o.

Förra militiebostället 1 mantal Röan nr 1 i Jämshögs socken av Blekinge län har under arrendeperioden den 14 mars 1895—den 14 mars 1915 lämnat 900 kronor i årligt arrende. För tiden intill den 14 mars 1916 har Kungl. Maj:t anbefallt domänstyrelsen föranstalta om egendomens skötsel och vård. Egendomens areal är 216.616 hektar, därav 31.594 hektar tomt och åker, 10.457 hektar äng, 171.788 hektar betesmark samt 2.777 hektar impediment. Den är belägen 2 kilometer från Gränums järnvägsstation. Egendomen är fördelad i tre skiften, nämligen hemskiftet, varå egendomens åbyggnader äro uppförda, den s. k. södra mark och den s. k. östra mark.

[9.]

Röan nr 1
i Blekinge
län.

Uppskattningsmännen hava anfört, att de delade den av vederbörande jägmästare uttalade uppfattning, att egendomen icke vore lämplig att bibehållas för bedrivande av fortsatt skogsodling; att uppdelning av egendomen i lotter till försäljning skulle för statsverket vara förmånligare än att upplåta egendomen på arrende; att försäljning av egendomen genom densammas styckande i nationalekonomiskt hänseende vore gagneligt, i det att egendomens jord, brukad av personer med äganderätt till densamma, bleve avsevärt bättre utnyttjad än vad förhållandet bleve, därest en arrendator handhade egendomen; att statsverket skulle kunna på ett förmånligare sätt tillgodogöra sig egendomens värdefulla, i gott stånd varande byggnader, därest desamma tilldelades ett område, som i någon mån motsvarade deras tillgodogörande; samt att fördelningen av egendomen borde verkställas på det sätt, att därav bildades dels en huvudgård, bestående av den åbyggnaderna närmast omgivande jorden, samt dels mindre ägotalter, förlagda å egendomens mera avlägset belägna ägoområden.

På grund härav hava uppskattningsmännen föreslagit, att egendomen måtte uppdelas i följande 12 å en av distriktslantmätaren Eric Aspegren år 1912 över egendomen upprättad karta angivna lotter:

Litt. å kartan	Areal	Saluvärde	Därav för växande skog
	hektar	kronor	kronor
A + C	37.340	11,900	6,665
B	4.650	1,470	854
D + G (huvudgården)	104.274	25,000	5.880
E	2.700	1,175	80
F	1.290	525	290
H	1.530	795	489
I	15.110	3,850	1,412
K	4.040	2,800	385
L	1.180	800	—
M	16.980	500	72
N	17.345	1,500	448
O	7.220	1,600	1,275

För gemensamt behov hava ansetts böra avsättas de å berörda karta med litt. b, c och d betecknade vägar.

Å lotten litt. D + G finnas kronans åbyggnader. Lotterna litt. M och N äro bebyggda med hus, tillhöriga lägenheternas innehavare. Övriga lotter äro obebyggda.

Uppskattningsmännen hava uppgivit, att å samtliga lotter funnes mindre bemedlade spekulanter, vilka ägde god frejd och gjort sig kända för arbetsamhet och hederlig vandel samt ägde förutsättningar för drivande av mindre jordbruk. Spekulanten å lotten litt. A + C hade emellertid förklarat sig vilja köpa denna endast under förutsättning att kronan själv disponerade skogen å densamma.

Av August Jönsson å nr 2 Gränum, Thomas Persson i Värhult och John Svensson i Drösperyd gjorda framställningar att få av skiftet södra mark köpa de till huvudgården lagda ägofigurerna å berörda karta nr 102 och 103 hava uppskattningsmännen avstyrkt, emedan dessa spekulanter, som samtliga vore besuttna hemmansägare, sannolikt ville förvärva området i fråga, vilket för övrigt saknade odlingsbar mark, för att avverka därå växande skog, samt för övrigt området lämpligen borde tillhöra huvudgården.

Kungl. Maj:ts befallningshavande, som icke haft något att erinra mot egendomens styckning i enlighet med ovannämnda förslag, har emellertid ifrågasatt, att lotterna litt. A + C och litt. D + G måtte på grund av sin storlek och de dem åsatta värden behållas i kronans ägo och utarrenderas.

Vederbörande överjägmästare har meddelat, att han delade Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning om lämpligheten därav, att åtminstone lotten litt. D, som bland annat omfattade ett utmarksskifte (ägofigurerna nr 102 och 103) med en areal av 83 hektar 120 ar och med ett beräknat skogsvärde av 5,880 kronor, icke borde säljas utan odelad bibehållas och utarrenderas.

Domänstyrelsen har, vad beträffade de två ägolotter, som betecknats med litt. A + C och litt. D + G, framhållit, att ägolotternas inägoarealer ej vore tilltagna större än med egnahem vore förenligt och att, vad vidkomme de till ägolotterna föreslagna utmarksområdena, desamma vore belägna ensamt för sig utan gemenskap med annan kronans skogsmark, med vilken de skulle kunna förenas. På grund härav och då det icke syntes lämpligt att i denna trakt bilda kronopark, samt då härtill komme, att det för kronan givetvis vore ekonomiskt mera fördelaktigt att avyttra dessa ägolotter än att fortfarande utarrendera dem, har domänstyrelsen tillstyrkt uppskattningsmännens förslag i dessa delar, vilket förslag styrelsen förklarat sig även i övrigt biträda. Med hänsyn

till förenämnda bägge ägolotters storlek och värde borde desamma emellertid utbjudas å offentlig auktion.

Av förekommen anledning har härefter domänstyrelsen, som förut uppgivit, att till lotten litt. M skulle höra ägofigurerna nr 80—92 och till lotten litt. N ägofigurerna nr 93—100, verkställt sådan rättelse i sitt förslag, att litt. M borde upplåtas med ägofigurerna nr 80 och 82—87 samt litt. N med ägofigurerna nr 81 och 88—100. De förut angivna arealerna och saluvärdena hänföra sig till dessa lägenhetsområden.

För egen del finner jag de av domänstyrelsen anförda skäl för försäljning av ifrågavarande egendom i dess helhet vara övertygande. Mot dess uppdelning i lotter på sätt nämnda styrelse föreslagit har jag icke något att erinra. Beträffande sättet för de olika lotternas försäljning ansluter jag mig till domänstyrelsens förslag.

Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan förra militiebostället 1 mantal Röan nr 1 i Jämshögs socken av Blekinge län blivit delat i tolv lotter i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag,

dels lotterna litt. A + C och litt. D + G må var för sig försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

dels ock övriga lotter må var för sig från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från vissa kronoegendomar.

10:o.

[10.]
Farstorp nr
1 i Kristian-
stads län.

Förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Farstorp nr 1 i Riseberga socken av Kristianstads län är tillagt kronoparken Klingstorp. Boställets areal är 141.740 hektar, därav 30.638 hektar tomt och åker, 10.537 hektar äng, 98.045 såsom odlingsmark betecknad mark, vilken dock synes vara använd till skogsbröd, samt 2.520 hektar impediment.

Sedan fråga uppstått om försäljning såsom egnahemslägenheter av tre, med innehavarna tillhöriga hus bebyggda arrendelotter av egendomen, har uppskattning av desamma ägt rum, varvid till ledning för förrättningen tjänat en av förste lantmätaren Elam Mebius år 1901 upprättad karta över alla ägorna till egendomen samt av vederbörande

överjägmästare verkställda utdrag av nämnda karta, upptagande de till försäljning föreslagna områdena, vilka äro belägna i egendomens yttergränser mot i enskild ägo varande marker.

Enligt förslaget skulle salulotterna omfatta följande ägofigurer å 1901 års karta nämligen: lotten nr 3 ägofigurerna nr 69, 70, 78, 79, 128, 128 a, 129—132 och 134—150 samt delar av nr 68 och nr 133, lotten nr 4 ägofigurerna nr 151—156, 160, 160 a och 162—175 samt delar av nr 161 och nr 222 ävensom lotten nr 5 ägofigurerna nr 187, 188, 197, 199, 199 a, 200—205 och 209—221 samt delar av nr 198 och 205 a.

Lägenheterna hava med dessa områden angivits innehålla ungefärligen följande arealer och hava åsatts nedannämnda saluvärden, nämligen: nr 3 10.3720 hektar och 1,456 kronor, nr 4 9.7500 hektar och 1,780 kronor, samt nr 5 6.9665 hektar och 1,152 kronor.

Vederbörande överjägmästare, Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava tillstyrkt upplåtelse av lägenheterna, vilka icke anses behöfliga för kronoparkens skötsel. Domänstyrelsen har hemställt, att förbehåll måtte göras om rätt dels för innehavare av den återstående, i kronans ägo behållna delen av egendomen att begagna de å kartan med nr 145 och 222 betecknade vägar och dels för innehavare av lägenheten nr 5 att begagna vägen nr 222.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tre med nr 3, 4 och 5 betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område från det till kronopark avsatta förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Farstorp nr 1 i Riseberga socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt till vägar på sätt domänstyrelsen föreslagit.

11:o.

Från arrendet av förra militiebostället 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby socken av Kristianstads län har undantagits och avsatts till kronopark det så kallade Kiabyskiftet. Arealen av de Bäckaskogs kungsgård förut tillhörande områden, som nu tillhöra kronoparken Bäckaskog, uppgå till omkring 352 hektar. Till kronoparken höra dess-

[11.]
Bäckaskogs
kungsgård nr
1 i Kristian-
stads län.

utom utmarksskiften av indragna militieboställena $\frac{1}{4}$ mantal Fjälkinge nr 48 och $\frac{3}{8}$ mantal Fjälkinge nr 28.

Sedan fråga uppstått om försäljning av å nämnda så kallade Kiabyskifte invid Bäckaskogs järnvägsstation belägna tomter, har saluvärdering av desamma ägt rum genom vederbörande uppskattningsmän, vilka föreslagit, att följande å en av distriktslantmätaren Johan Söderqvist år 1913 upprättad karta över områdena ifråga med röda gränslinjer utmärkta lägenheter måtte från egendomen avskiljas och upplåtas.

Lägenhetens			
Num- mer å kartan	Nuvarande innehavare	Areal	Salu- värde
		hektar	kronor
1		0.118	464
2	Ola Johansson (Jönsson)	0.123	369
3	Karolina Westerdahl	0.073	216
4	Jöns Nilsson Sjögren	0.334	1,002
5	Lars Roos	0.114	342
6	Sven Kjell	0.078	234
7	Henning Andersson	0.137	411
8		0.115	460
9		0.115	460
10		0.113	452
11		0.107	428
12		0.136	544
13		0.176	704
14		0.202	808
17	Bäckaskogs mejeriförening	0.254	1,270

Lägenheterna nr 1—7 upptaga tillsammans en smal remsa mellan landsväg, å ena sidan, samt Nymö bys ägor, å den andra.

Lägenheten nr 1, som är obebyggd och avsedd till bostadslägenhet, har ingått i arrendet av det å Kiabyskiftet belägna, den 14 mars 1915 arrendelediga torpet Trollehus, vilket torp icke i övrigt föreslagits till försäljning.

Lägenheterna nr 2—7, som äro obebyggda, hava innehafts på arrende till den 14 mars 1915 av ovan angivna personer, som äro bosatta i Nymö by strax söder om rågången och där innehava egna hem. Arrendatorerna av lägenheterna nr 2—5 och nr 7 hava hos domänstyrelsen anhållit att få köpa samma lägenheter, som av dem uppodlats

till trädgårdar. Det antages icke vara sökandenas avsikt att å lägenheterna uppföra hus, utan endast att tillöka de bebyggda områden de redan äga på andra sidan rågången i Nymö by samt att erhålla utfartsvägar till ovannämnda landsväg och stationen. Domänstyrelsen har ansett att, ehuru framställning i enahanda syfte icke gjorts av innehavaren utav lägenheten nr 6, denne borde få förvärva samma lägenhet på enahanda villkor, som kunde bliva bestämda för innehavarna av lägenheterna nr 2—5 och nr 7.

Lägenheterna nr 8—14 samt de å kartan såsom vägar uttagna, med nr 15 och nr 16 betecknade områdena hava innehafts på arrende av Svenska sockerfabriksaktiebolaget, som använt desamma till upplagsplats för betor och äger ett å lägenheten nr 12 uppfört våghus. Dessa lägenheter, som äro avsedda till bostadstomter, äro i övrigt obebyggda. Nämnda aktiebolag har från den 14 mars 1914 till samma dag år 1915 arrenderat endast de närmast järnvägens område belägna delarna av lägenheterna nr 12—14 samt önskar under tre års tid, räknat från den 14 mars 1915, få arrendera lägenheterna nr 12 och nr 13. Domänstyrelsen har vid upplysta förhållandena och då antagas finge, att sistberörda, med nr 12 och nr 13 betecknade områden komme att undergå värdestegring till följd av sin förmånliga belägenhet, ansett, att tillräckliga skäl för desammas försäljning icke för närvarande föreläge.

Lägenheten nr 17 har innehafts på arrende till den 14 mars 1915 av Bäckaskogs mejeriförening, som äger ett därå uppfört mejeri med tillhörande byggnader. Föreningens styrelse har anmält sig önska köpa lägenheten för en köpeskilling, motsvarande det åsatta saluvärdet.

Domänstyrelsen har uppgivit, att samtliga nu ifrågavarande, å kartan med nr 1—17 betecknade områden, som utgöras av mager sandjord, icke behövas för kronoparkens skötsel.

Domänstyrelsen har tillstyrkt försäljning av lägenheterna nr 1—11, 14 och 17, varvid vägområdet nr 16 borde inräknas i lägenheten nr 14.

Jag anser i likhet med domänstyrelsen försäljning böra äga rum av de därtill nu föreslagna områdena. Lägenheterna nr 2—7 torde böra upplåtas utan byggnadsskyldighet. Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att ovan omförmälda, med nr 1—11 samt 14 betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område, nr 14 likväl med tillägg av den med nr 16 betecknade väg, från den till kronopark avsatta delen av förra militiebostället 14 mantal Bäckaskogs

kungsgård nr 1 i Kiaby socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med rätt för de här ovan vid en var av lägenheterna nr 2—7 angivna personer att erhålla hembud å var sin lägenhet;

dels ock att den till samma egendom hörande lägenheten nr 17 må med här ovan angivet område försäljas till Bäckaskogs mejeriförening för en köpeskilling av 1,270 kronor att erläggas kontant vid tillträdet och under villkor att köparen uppsätter och underhåller stängsel i gränsen mot kronoegendomens mark samt ensam vidkännes de med lägenhetens avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

12:o.

[12.]
Brösarp nr 1,
3, 4 och 16 i
Kristianstads
län.

Förra militiebostället ¹⁸/₁₆ mantal Brösarp nr 1, 3, 4 och 16 i Brösarps socken av Kristianstads län är utarrenderat till den 14 mars 1916 mot ett årligt arrende av 1,250 kronor. Egendomen, som är belägen 2 kilometer från Brösarps järnvägsstation, har en areal av 210.527 hektar, därav 104.876 hektar tomt och åker, 31.357 hektar äng och odlingsmark, 69.004 hektar skogsmark och 5.290 hektar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande, å en av distriktslantmätaren Johan Söderqvist år 1913 upprättad karta över egendomen med röda gränslinjer utmärkta lägenheter måtte från egendomen avskiljas och upplåtas till egna hem.

Lägenhetens litt. å kartan.	Areal hektar.	Saluvärde kronor.	Lägenhetens litt. å kartan.	Areal hektar.	Saluvärde kronor.
B	1.360	670	N	0.079	240
C	0.351	225	O	0.091	300
D	0.210	150	P	0.058	175
E	0.178	210	Q	0.035	105
F	0.183	200	R	0.162	500
G	0.312	500	S	0.509	310
H	0.024	75	U	0.384	231
I	0.154	465	V	0.140	420
K	0.073	215	X	7.822	4,400
L	0.181	370	Y	2.003	1,055
M	0.136	410	Z	6.617	2,520

Lägenheterna litt. B—S samt U och V äro avsedda till bostadslägenheter samt lägenheterna litt. X, Y och Z till jordbrukslägenheter.

Lägenheterna litt. B—S samt X och Y äro försedda med innehavarna enskilt tillhöriga hus. Ägaren till husen å lägenheten litt. X uppgavs vara Johan Arvidsson. Lägenheterna litt. U, V och Z äro obebyggda.

Därjämte hava uppskattningsmännen föreslagit till upplåtande såsom eget hem en med litt. T betecknad lägenhet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har tillstyrkt uppskattningsmännens förslag med den ändring, att den på ägofiguren nr 108 belägna och till gemensamt behov för lägenheterna litt. P och Q undantagna utfartsvägen skulle tilläggas med halva bredden vardera lägenheten med skyldighet för lägenheternas innehavare att upplåta densamma till allmänt begagnande såsom väg.

Jägmästaren, som hemställt, att egendomens skogsmark i utmarkskiftet måtte avsättas till kronopark, har föreslagit, att lägenheten litt. T måtte bibehållas i kronans ägo och tilläggas kronoparksområdet såsom erforderlig för skogsskötseln. Överjägmästaren i södra distriktet har instämt häri.

Med hänsyn till vad jägmästaren och överjägmästaren anført har domänstyrelsen ansett sig icke kunna tillstyrka förslaget om försäljning av lägenheten litt. T. Förslaget i övrigt har syntts domänstyrelsen lämpligt med den ändring Kungl. Maj:ts befallningshavande föreslagit beträffande uppdelningen av utfartsvägen för lägenheterna litt. P och Q. Vägen syntes emellertid ej behöva upplåtas till allmänt begagnande utan endast till utfartsväg för lägenheterna.

Sedermera har C. J. Liliedahl i Tullinge i en till Kungl. Maj:t ställd skrift anhållit att få friköpa den å Söderqvists karta med ägofiguren nr 120 betecknade och i området till lägenheten litt. X ingående tomt, varå honom tillhöriga mejeribyggnader vore uppförda. Liliedahl har uppgivit, att ovanbemälda Arvidssons hus å lägenheten litt. X utgjordes av gatehusbyggnader vid lägenhetens södra gräns.

Domänstyrelsen har därefter avgivit utlåtande över denna ansökning och därvid överlämnat infortrade yttranden från vederbörande uppskattningsmän, länsman, kronofogde samt Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet ävensom en skrift från bemälda Liliedahl.

Uppskattningsmännen hava anført, att de vid uppskattningsförrättningen föreslagit, att det med litt. X å kartan betecknade området skulle hembjudas Johan Arvidsson, som ägde byggnader å området och som varit i tjänst hos egendomens arrendator i 18 år och därvid skött sig mönstergillt; att å området jämväl funnits några gamla och fallfärdiga

mejeribyggnader; att egendomens arrendator på förfrågan icke kunnat lämna säker upplysning om vem som ägde byggnaderna i fråga, men uppgivit, att desamma icke på senare tider varit bebodda och att avgäld för jorden icke betalats för år 1912; att uppskattningsmännen vid närmare undersökning funnit byggnaderna obeboeliga, fönstren utslagna, mejerimaskinerna nedrostade o. s. v.; samt att någon ansökan från byggnadernas ägare om förvärv av mark icke förelegat vid förrättningen. Uppskattningsmännen hava nu förklarar sig icke hava anledning att frångå sitt tidigare förslag rörande upplåtelse av området litt. X, vadan de hemställt, att Liliedahls ansökan icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Länsmannen har anfört, att Liliedahls byggnader funnits å området sedan minst 30 år, varemot Johan Arvidssons byggnader vore uppförda för 3 år sedan; att Liliedahl anmodat egendomens arrendator Nils Arvidsson att uttaga avgälden för jorden genom postförskott; att Liliedahl, som tidigare haft köpeanbud å byggnaderna till 2,500 kronor, men icke ansett sig kunna reflektera därå, då han själv givit 4,300 kronor för dem, numera, sedan det blivit bekant, att han icke kunde få inköpa mark vid byggnaderna, icke kunnat erhålla något som helst anbud å dessa, vadan Liliedahl komme att lida en kännbar förlust, därest desamma komme att försäljas till bortflyttning, samt att husen, som vore obebodda, blott tillfälligtvis befunnit sig i skadat skick på grund av åverkan av okynniga personer. Länsmannen har hemställt om bifall till Liliedahls ansökan.

Liliedahl har i sin senare skrift anfört, bland annat, att arrendatorn Nils Arvidsson haft kännedom om att Liliedahl ägde byggnader å området litt. X enligt vad ett skriften i avskrift bilagt brev utvisade samt att byggnaderna år 1911 varit brandförsäkrade för 9,250 kronor och nu vore bebodda.

Kronofogden, Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava hemställt, att ägofiguren nr 120 om 0.163 hektar måtte undantagas från lägenheten litt. X samt såsom särskild lägenhet försäljas till Liliedahl mot en köpeskilling av 300 kronor, motsvarande i avrundat tal det av uppskattningsmännen ägofiguren åsatta värde.

Jag biträder domänstyrelsens förslag och hemställer förty, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de i ovanstående tablå upptagna lägenheter må var för sig med ovan angivet område, dock med iakttagande dels att den med ägofiguren nr 108 beteck-

nade väg tillägges lägenheterna litt. P och Q med halva bredden till vardera lägenheten samt dels att lägenheten litt. X uppdelas i två lägenheter, bestående den ena av mejeritomten eller ägofiguren nr 120 och den andra av återstoden av lägenheten, från förra militiebostället $13/16$ mantal Brösarp nr 1, 3, 4 och 16 i Brösarps socken av Kristianstads län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med skyldighet för innehavare av lägenheterna litt. P och Q att upplåta den lägenheten tillagda del av ovan nämnda väg till utfartsväg för den andra lägenhetens innehavare, samt med rätt för C. J. Liliedahl att erhålla hembud å mejeritomten.

13:o.

Förra militiebostället 1 mantal Hemmestorp nr 3 och 8 i Everlövs socken av Malmöhus län är utarrenderat till den 14 mars 1917 för ett årligt arrende av 875 kronor. Det är beläget 6 kilometer från Veberöds järnvägsstation. Dess areal är 164.610 hektar, därav 45.577 hektar tomt och åker, 23.628 hektar äng samt 95.405 hektar såsom odlingsmark upptagen mark, vilken emellertid huvudsakligen synes lämpad till skogsbörd.

[13.]
Hemmestorp
nr 3 och 8
i Malmöhus
län.

Under hänvisning till en av t. f. extra lantmätaren J. Gordh år 1913 över egendomen upprättad karta hava uppskattningsmännen föreslagit, att en med innehavaren tillhöriga hus bebyggd lägenhet å egendomens ängsskifte måtte med en areal av 3.497 hektar, bestående av ägofigurerna nr 194—197 och 202—215, och åsatt ett saluvärde av 1,450 kronor försäljas såsom eget hem.

Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava tillstyrkt detta förslag.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovanberörda lägenhet må med ovan angivet område från förra militiebostället 1 mantal Hemmestorp nr 3 och 8 i Everlövs socken av Malmöhus län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

14:o.

[14.]
Nolebo nr 1 i
Skaraborgs
län.

Förra häradshövdingbostället 1 mantal Nolebo nr 1 i Ova socken av Skaraborgs län är utarrenderat till den 14 mars 1916 för 1,580 kronor om året. Dess areal är 153.9685 hektar, därav 93.3050 hektar tomt och åker, 15.1230 hektar äng, 44.0800 hektar avrösningsjord samt 1.4605 hektar impediment. Det är beläget 4 kilometer från Lundsbrunns järnvägsstation och 15 kilometer från Lidköping.

Å egendomen finnas två torp, benämnda Hårebron och Skogen. Vartdera av torpen är försett med kronan tillhörig stuga och ladugård. Vid torpet Hårebron finnas därjämte egendomens arrendator tillhöriga en köksförstuga och ett svinhus.

Uppskattningsmännen, som icke ansett skäl föreligga att stycka egendomen, hava anfört, att innehavaren av torpet Hårebron visserligen gjort framställning att få köpa torpet, men att han sedermera återtagit ansökningsen, samt att för övrigt jorden till torpet låge runt om hemskiftets skog, vadan enligt uppskattningsmännens mening ur denna synpunkt en avsöndring av torpet vore omöjlig. Beträffande torpet Skogen hava uppskattningsmännen tillstyrkt ett av vederbörande jägmästare framställt förslag, att torpet måtte användas till skogsarbetarbostad.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har ej haft något att erinra mot vad uppskattningsmännen anfört.

Vederbörande överjägmästare har i likhet med jägmästaren förklarat sig anse torpet Skogen böra ställas under skogsstatens förvaltning.

Då det emellertid syntes domänstyrelsen kunna ifrågasättas, huruvida icke förenämnda båda torp lämpligen borde försäljas såsom egnahemslägenheter, lät styrelsen föranstalta om uppgörande av alternativt förslag till upplåtande såsom egnahem av torpen ifråga.

Enligt det på grund härav upprättade förslaget skulle torpet Hårebron, som å en av extra lantmätaren E. O. Janson år 1912 över egendomen upprättad karta betecknats med litt. A, omfatta ägofigurerna nr 1—19, 21—49 och del av 20 med en areal av 10.114 hektar samt ett saluvärde av 6,500 kronor. Torpet Skogen, å kartan betecknat med litt. B, skulle omfatta ägofigurerna nr 289—308 och 313 samt del av 312 b med en areal av 4.658 hektar samt ett saluvärde av 3,400 kronor. Härjämte hava uppskattningsmännen tillstyrkt en ansöknings av Ova kommun att få köpa det å kartan med litt. C betecknade om-

råde, omfattande ägofigurerna nr 309—312 a och del av 312 b, med en areal av 0.278 hektar samt ett saluvärde av 200 kronor, å vilket område kommunen ägde en mindre stuga, som användes till bostad för kommunens skyddslingar.

Domänstyrelsen har tillstyrkt sistnämnda förslag.

För egen del biträder jag domänstyrelsens förslag. Emellertid synes förbehåll böra göras om väg över lägenheten litt. B för innehavarna av huvudgårdens skogsskifte samt lägenheten litt. C. Jag hemställer därför, att Eders Kungl. Majt måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att två med litt. A och litt. B betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område från förra häradshövdingbostället 1 mantal Nolebo nr 1 i Ova socken av Skaraborgs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt till väg över lägenheten litt. B för innehavare av huvudgårdens skogsskifte samt av lägenheten litt. C;

dels ock att ett till samma egendom hörande med litt. C betecknat område må försäljas till Ova kommun mot en köpeskilling av 200 kronor att erläggas kontant vid tillträdet samt i övrigt under villkor:

att kommunen skall i gränsen mellan området och egendomens övriga mark uppsätta och för framtiden underhålla lämpligt stängsel, samt

att kommunen ensam skall vidkännas alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

15:o.

Förra militiebostället $\frac{1}{4}$ mantal Sunktak nr 3 Porsagård, $\frac{1}{4}$ mantal Sunktak nr 6 Klockargård och $\frac{1}{2}$ mantal Sunktak nr 9 Klostergård i Sunktaks socken av Skaraborgs län är utarrenderat till den 14 mars 1917 mot ett årligt arrende av 900 kronor. Dess inägoareal är 79.462 hektar, därav 52.271 hektar tomt och åker, 16.505 hektar äng, 8.550 hektar avrösningsjord och 2.136 hektar impediment. Härtill kommer utmark, innehållande omkring 145 hektar. Egendomen är belägen 1 kilometer från Sunktaks järnvägsstation och 8 kilometer från Tidaholm.

[15.]
Sunktak nr 3,
6 och 9 i
Skaraborgs
län.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att två med innehavarna tillhöriga hus bebyggda lägenheter, vilka finnas angivna å en av extra lantmätaren E. O. Janson år 1913 upprättad karta över egendomens inägor, måtte upplåtas såsom egna hem, nämligen: Dalen, betecknad med litt. A och omfattande ägofigurerna nr 30 och 31 samt del av nr 32 med en areal av tillhoppa 0.440 hektar tomt och åker, samt Bränningen, betecknad med litt. B och omfattande ägofigurerna nr 120—127 och 129—135 samt de inom den för lägenheten å kartan uppdragna västra gränslinjen belägna delarna av egendomens skogsmark, dock med undantag av den däröver dragna väg, som är avsedd att förbinda den med ägofiguren nr 128 betecknade vägen med den med ägofiguren nr 118 betecknade vägen, med en areal av sammanlagt 11.690 hektar. Lägenheterna hava saluvärderats, Dalen till 250 kronor och Bränningen till 4,210 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Under åberopande av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Dalen och Bränningen må var för sig med här ovan angivet område från förra militiebostället $\frac{1}{4}$ mantal Suntak nr 3 Porsagård, $\frac{1}{4}$ mantal Suntak nr 6 Klockargård och $\frac{1}{2}$ mantal Suntak nr 9 Klostergård i Suntaks socken av Skaraborgs län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

16:o.

[16.]
 Arnäs nr 1
 med Gullsjö
 nr 2 i Värmlands län.

Förra häradshövdingbostället 1 mantal Arnäs nr 1 i Borgviks socken med $\frac{1}{36}$ mantal Gullsjö nr 2 i Grums socken av Värmlands län är utarrenderat till den 14 mars 1916 mot årligt arrende av 803 kronor. Egendomen är belägen 5 kilometer från Borgviks bruk och lastageplats samt 18 kilometer från Grums järnvägsstation och omfattar 163.075 hektar, däraf 32.768 hektar tomt, åker och dylikt, 8.457 hektar äng, samt 121.850 hektar skogs- och hagmark.

Under år 1913 hölls uppskattning å egendomen. Därvid väcktes förslag om försäljning av inägorna och en del av skogsmarken i tre

delar omfattande: en del Arnästorpet och Grundmyren eller ägofigurerna 109—134 å en av distriktslantmätaren A. F. Berg år 1913 över hemmanet Arnäs upprättad karta jämte den å samma karta med B I betecknade skogsmarken; en del inägorna till hemmanet Gullsjö, å en av förenämnde Berg över detta hemman år 1913 upprättad karta betecknade med ägofigurerna 1—17; samt en del egendomen i övrigt med undantag av de å förenämnda kartor med litt. B II, C II och D betecknade skogsområden, vilka skogsområden uppskattningsmännen ansågo böra bibehållas i kronans ägo.

Sedan emellertid vederbörande jägmästare och överjägmästare uttalat, att även dessa skogsområden borde på grund av ringa areal, mindre god beskaffenhet samt från andra kronoskogar avskilt läge försäljas, förordnade domänstyrelsen, att egendomen i dess helhet skulle uppskattas för försäljning, varvid, med hänsyn till egendomens belägenhet i närheten av Borgviks brukssamhälle, borde tagas under förnyat övertvägande, huruvida icke egendomen skulle kunna lämpa sig till uppdelning helt eller delvis till egnahemslägenheter.

Med anledning härav hava uppskattningsmännen meddelat, att de ansåge, att egendomen ej lämpade sig till uppdelning i egnahemslägenheter.

Uppskattningsmännen hava nu fördelat egendomen till försäljning i följande lotter med nedan angivna arealer och saluvärden.

	Areal i hektar				Saluvärde kronor.	Däraf för växande skog kronor.
	tomt och åker.	äng.	skogs- och hagmark.	Summa.		
<i>Arnäs nr 1.</i>						
A. Huvudgården	28.953	8.223	40.210	77.386	20,000.—	9,747
B. Arnästorpet med Grund- myren	2.881	0.284	9.820	12.985	3,000.—	2,400
D. Utmark	—	—	63.350	63.350	19,000.—	18,065
<i>Gullsjö nr 2.</i>						
C ⁱ . Inägoskiftet	0.984	—	0.690	1.624	600.—	382
C ⁱⁱ . Skogsmark	—	—	7.780	7.780	3,875.82	3,644

Då ifrågavarande egendom varken helt eller delvis kunde lämpligen användas för något skogsväsendets ändamål och med hänsyn till de svårigheter, vilka särskilt i Värmlands län mötte för tillgodogörande

genom utarrendering på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt av kronans egendomar, därom arrendevärdet å huvudgården, 450 kronor, även bure vittne, har domänstyrelsen hemställt, att egendomen måtte säljas i sin helhet. I avseende å försäljningssättet har styrelsen föreslagit, att Arnästorpet med Grundmyren eller ägolotten litt. B måtte upplåtas såsom en egnahemslägenhet med rätt till utfartsväg över stamhemmanets ägor samt att dels återstoden av egendomen Arnäs, omfattande ägolotterna litt. A och D härövan, dels ock egendomen Gullsjö, omfattande ägolotterna litt. C' och C", måtte var för sig säljas å auktion.

Med hänsyn till de omständigheter domänstyrelsen anfört anser jag mig böra biträda förslaget om försäljning av ifrågavarande egendom, ehuru densamma innehåller en ganska stor skogsareal. I avseende å egendomens fördelning i försäljningslotter instämmer jag med domänstyrelsen.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att lägenheten Arnästorpet med Grundmyren må med ovan angivet område från förra häradshövdingbostället 1 mantal Arnäs nr 1 i Borgviks socken av Värmlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, med rätt till utfartsväg över stamhemmanets ägor,

dels ock att ej mindre återstoden av nämnda kronoegendom 1 mantal Arnäs nr 1 med förbehåll om nyssnämnda vägrätt än även det därtill hörande $\frac{1}{36}$ mantal Gullsjö nr 2 i Grums socken av Värmlands län må var för sig försäljas å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

17:o.

[17.]
Dyringe nr 2
och 3 i Örebro
län.

Förra militiebostället 2 mantal Dyringe nr 2 och 3 i Mosjö socken av Örebro län är utarrenderat till den 14 mars 1916 mot ett årligt arrende av 3,250 kronor. Dess areal är 201.6070 hektar, därav 194.8145 hektar tomter, åker och dylikt, 0.7290 hektar äng, 3.5570 hektar avrösningsjord och 2.5065 hektar impediment. Det är beläget 6 kilometer från Mosås järnvägsstation och 12 kilometer från Örebro.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande lägenheter måtte

med nedan angivna, med röda gränslinjer å en av distriktslantmätaren Carl Berner år 1912 upprättad karta över egendomen utmärkta arealer fränskiljas egendomen och försäljas såsom egnahem, nämligen: litt. a om 2.180 hektar; litt. b om 3.150 hektar; litt. d om 5.560 hektar och litt. e om 8.330 hektar. Saluvärderna äro resp. 1,350, 1,000, 2,500 och 1,500 kronor. Lägenheten litt. b är bebyggd med hus, tillhöriga egendomens arrendator. Å lägenheten litt. d finnas hus, tillhöriga kronan. Lägenheterna litt. a och litt. e äro obebyggda.

Förslaget avser beträffande lägenheten litt. a, att smeden Carl Andersson skall få tillfälle att inköpa mark för utvidgning av en honom tillhörig angränsande lägenhet Anneberg.

Vidare hava uppskattningsmännen föreslagit, att Täby församling måtte få mot en köpeskilling av 200 kronor köpa ett med litt. c å kartan betecknat område om 0.430 hektar, varå kommunen uppfört ett skolhus.

Mellan lägenheterna litt. d och e har enligt förslaget utlagts en fem meter bred väg från egendomens skogsmark, vilken väg tillika skall tjäna som utfartsväg för lägenheterna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något att erinra mot förslaget.

Domänstyrelsen har mot förslaget allenast erinrat, att omförmälda väg syntes böra tilläggas lägenheten litt. e samt kronan och innehavaren av lägenheten litt. d tillförsäkras rätt att begagna densamma.

Under åberopande av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:tt måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

dels att lägenheterna litt. a, b, d och e må var för sig med ovan angivet område med tillägg beträffande lägenheten litt. e av vägmark, på sätt domänstyrelsen föreslagit, från förra militiebostället 2 mantal Dyringe nr 2 och 3 i Mosjö socken av Örebro län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar med förbehåll om rätt för innehavare av huvudgården och av lägenheten litt. d att använda omförmälda väg över litt. e ävensom med rätt för smeden Carl Andersson att erhålla hembud å lägenheten litt. a;

dels ock att det till samma egendom hörande området litt. c må försäljas till Täby församling mot

en köpeskilling av 200 kronor, att erläggas kontant vid tillträdet, samt under villkor i övrigt:

att församlingen skall uppsätta och för all framtid underhålla lämpligt stängsel kring området, samt att församlingen skall ensam vidkännas de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

18:o.

[18.]
Öst Jädra
nr 2 i Väst-
manlands län.

Förra militiebostället 1 mantal Öst Jädra nr 2 i Dingtuna socken av Västmanlands län är utarrenderat till den 14 mars 1917 för ett årligt arrende av 1,250 kronor. Det är beläget 2 kilometer från Dingtuna järnvägsstation och 12 kilometer från Västerås. Dess areal är 101.056 hektar, därav 53.326 hektar tomt och åker, 45.642 hektar avrösningsjord och 2.088 hektar impediment. I denna areal är icke inräknad till Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg exproprierad mark.

Under hänvisning till en av förste lantmätaren N. Th. Schönström tagen kopia av en från laga skifteskartan kopierad och av distriktslantmätaren P. Svedberg år 1913 kompletterad karta över egendomen hava uppskattningsmännen föreslagit, att det med kronans hus bebyggda torpet Miltorpet, omfattande ägofigurerna nr 85—90, 92—99 och 101—119 med en areal av 14.359 hektar, måtte försälas såsom eget hem. Denna lägenhet har saluvärderas till 4,995 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och domänstyrelsen hava tillstyrkt uppskattningsmännens förslag.

På grund härav hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Miltorpet må med ovan angivet område från förra militiebostället 1 mantal Öst Jädra nr 2 i Dingtuna socken av Västmanlands län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

Statsrådets övriga ledamöter instämde i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—18:o här ovan antecknade ärenden.

Hans Maj:t Konungen behagade härtill lämna bifall samt förordnade, att proposition i dessa ämnen skulle med den lydelse, bil... till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Herman Schlytern.